

همخوانی نتایج داپلر ترانس کرانیال و داپلکس کاروتید

دکتر مهدی فرهودی^۱، دکتر محمد کاظم طرزمی^۲، دکتر خندان قنادی امامی^۳

^۱ نویسنده مسئول: استادیار گروه نورولوژی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز E-mail: farhoudim@tbzmed.ac.ir

^۲ استادیار رادیولوژی ^۳ پزشک عمومی دانشگاه علوم پزشکی تبریز

چکیده

زمینه و هدف: بیماری های عروقی مغز شایع ترین بیماری دستگاه اعصاب و سومین علت مرگ افراد بالاتر از ۴۵ سال می باشد. بیشتر سکنه ها در بزرگسالان ایسکمیک بوده و حدود یک پنجم آن را تنگی های داخل یا خارج جمجمه ای شریان کاروتید داخلی تشکیل می دهند. اولتراسونوگرافی یک روش غیرتهاجمی، مقرون به صرفه و بی خطر برای بررسی عروق داخل و خارج جمجمه می باشد که به دو صورت داپلر ترانس کرانیال (Trans Cranial Doppler) و داپلکس کاروتید انجام می شود. مطالعه حاضر با هدف بررسی کامل بودن روش TCD جهت تشخیص تنگی های قابل ملاحظه کاروتید که ایجاد علامت می کنند، انجام شده است.

روش کار: مطالعه به صورت توصیفی- تحلیلی در ۵۰ بیمار متوالی از بیماران بستری در بخش اعصاب بیمارستان امام که هم تحت TCD و هم داپلکس کاروتید قرار گرفته بودند انجام گرفت، متغیر های سرعت جریان خون، وجود جریان خون جانبی و میزان تنگی گزارش شده توسط دو روش فوق مورد بررسی قرار گرفت. در نهایت اطلاعات به دست آمده با کمک نرم افزار آماری SPSS نسخه ۱۱/۵ و با استفاده از آزمون های آماری تی، مجذور کای و فیشر تجزیه و تحلیل شد.

یافته ها: از ۵۰ فرد مورد مطالعه ۳۴ مورد (۶۸٪) مرد و بقیه زن بودند. میانگین سنی افراد ۶۶ سال بود. ۷۰٪ بیماران بالای ۶۵ سال و ۶۸٪ سابقه پرفشاری خون داشتند. (بین پارامترهای سرعت جریان خون سیستولی و دیاستولی و نمایه ضربان داری به دست آمده از TCD و داپلکس از شریان کاروتید داخلی، تفاوت آماری معنی دار وجود نداشت). بین درصد تنگی گزارش شده توسط TCD و داپلکس تفاوت آماری معنی دار وجود نداشت. در ۷۸/۵۷٪ موارد TCD بیمارانی که تنگی کاروتید داشتند، جریان خون جانبی وجود داشت.

نتیجه گیری: وجود ارتباط قابل قبول از نظر پارامترهای سرعت جریان بین دو روش TCD و داپلکس کاروتید و همچنین بین درصد تنگی های گزارش شده توسط دو روش ذکر شده در این مطالعه نشان داد که انجام TCD برای تشخیص تنگی های قابل ملاحظه کاروتید (که سبب اختلال همودینامیک می شوند) و نیز در غربالگری بیماران دچار حوادث عروقی مغزی یک روش مفید می باشد، ولی برای ارزیابی دقیق تنگی، نوع پلاک و تشخیص تنگی های زیر ۵۰٪ انجام داپلکس کاروتید نیز ضرورت دارد و در واقع مکمل همدیگرند.

واژه های کلیدی: داپلکس کاروتید، داپلر ترانس کرانیال، تنگی کاروتید، سکنه مغزی

دریافت: ۸۴/۴/۱۵ اصلاح نهایی: ۸۵/۲/۱۷ پذیرش: ۸۵/۴/۲۹

مقدمه

بیماری های عروقی مغز شایع ترین بیماری سیستم عصبی هستند و سومین علت مرگ پس از بیماری های قلبی و سرطان می باشند [۱]. برای بررسی وضعیت عروقی این بیماران روش های مختلفی وجود دارد.

امروزه اولتراسونوگرافی به علت غیر تهاجمی بودن جایگاه ویژه ای پیدا کرده است. دو شکل معمول سونوگرافی عروق در این بیماران به شرح ذیل می باشد [۲، ۳].